

Délvidék

Bácskai Napló
 Politikai napilap
 Feltetős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindenteljesen délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rakóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-
Videkre postán küldve	
egész évre	32.-
fél évre	16.-
negyed évre	8.-

Károly király Szófiában.

Szófia, május 18. Károly király tegnap délután a magyar-osztrák nagykövetségen kihallgatáson fogadta a magyar-osztrák kolónia tagjait, továbbá az osztrák és magyar katonatiszteket, kik teljes számban jelentek meg. A királyt a követségi palotából való távezésaker az utcán álló hatalmas néptömeg lelkesen ünnepelte.

Osztenét újra bombázták.

Német hivatalos jelentés: Nyugati harcér: Ostendét ellenséges monitor lötte; a lakosságtól számosan áldozatul estek a tüzelésnek. A harc vonalakon a tüztevékenység csak kevés szakaszon fokozódott. A felderítő tevékenység tovább tartott. Erősebb angol előretörések visszaverése alkalmával a Scarpetől északra és Beaumont-Hamelnél valamint Arrastól délre végrehajtott sikeres vállalkozásunk közben foglyokat ejtettünk.

A többi arcvonalon semmi lényeges esemény sem történt. Tegnap 18 ellenséges repülőgépet és 1 kötött léggömböt lőttünk le. Löwenhardt hadnagy 22-ik, Windisch hadnagy 21-ik légi győzelmét aratta. Ludendorf, első főszállásmester.

Az angol követek kémhálózata Spanyolországban.

— Kémkedett a madridi angol követ. —

Berlin, május 18. A spanyol fővárost érdekes diplomáciai affér tartja izgalomban. Az angol követre ugyanis rábizonyult, hogy kiterjedt kémkedést űz és az udvart, de főleg magát Alfonz királyt állandóan beható megfigyelés alatt tartja.

Egy udvari titkár sikerült is hálójába kerítenie s ez azután kezére játszotta a király néhány sajátkezű följegyzését.

Az udvari titkár azonban rajtavesztett a manipulációban s az ő révén aztán az angol követ szerepét is leleplezték. A spanyol kormány a követ visszahívását követeli.

Nagy készülődés a flandriai fronton.

Berlin, május 18. Morning Postnak jelentik, hogy a flandriai harctereken uralkodó nyugalmat az ellenség új készülődésre használja föl. A német hadsereg hasonlóképpen nagyarányu támadásra készülődik.

Az angolok és a franciák nagy veszteségei.

Berlin, május 18. Berlini lapok harcéri tudósítói jelentik, hogy az angolok és a franciák eddigi veszteségei 250 ezer emberről 300 ezer emberre emelkedett.

Angol-francia szocialisták mozgalma.

Zürich, május 18. A francia-svájci lapok azt írják, hogy a francia és angol szocialisták között számottevő jel szerint komoly mozgalom kezdődik arra, hogy minden áron mielőbb hívják össze a szocialisták kongresszusát.

Jöjj el, Megvilágosító!

Ma, a Szentlélek eljöveteleért, a csodálatos megvilágosításnak ünnepén áhítatos szívvel kell imádkoznunk: Jöjj el, Megvilágosító, isteni malasztodat öntsd belénk, ne engedd, hogy sötétségben tévelyegjen még továbbra is az emberiség, ez a farkasnál farkasabb vérszopó faj. Ne tünd, hogy egymást marcangolják ezeka vértől megcsömörített sakálók!

Világosítsd meg értelmüket az uszítóknak, hogy kapjanak észbe végre-valahára, ne tetézzenek égbekiáltó bűnököt egymásra!

Ha megművelődött is az emberiség, látszik, hogy a maga erejéből lehetetlenség a helyes művelődést megtalálnia. Az egyiptomiak, a görögök, a rómaiak műveltsége, kik a maguk elbizakodott eszére támaszkodva gögősen akarták tehetségükkel elérni állítólagos isteneiknek a szellemi képességeit, de mivel vezérlő Isten nélkül haladtak, lehetetlen volt meghatározott, előrelátott cél felé törekedniök. Hiszen ez a cél, az emberi kultúra célja, csak az Egy-Isten dicsőítése lehet. Persze, ettől az emberi elbizakodottság messzire eltért, még pedig a pillanatnyi, a rövid örömek és részleges boldogság megszerzése miatt.

A kereszténység megalapítása után szintén — egészen természetesen — sok ellensége támadt annak a gondolatnak, hogy a másvilági, az örök boldogság érdekében végezzük minden cselekedetünket. Az elvakult, gögőös szellem volt ennek is az oka. Féltették az Istent, mert ők majd megmutatják, hogy nekik senki sem parancsol, ők, ha úgy akarják, megnyuznak ezer más embert, holtra csigáznak milliókat, lefagyasztják a papirtalpu bakancsokban hadseregeknek a lábát, csak hogy ők kényelmesen élhessenek

haláluk napjáig. Képesek meghamisítani minden élelmi- és egyéb közszükségleti cikket; piszkos vizet öntenek a tejünkbe, téglaport a paprikába; ráviszi őket a lelkük, hogy százsoros árat zsaroljanak ki az általuk olcsón vásárolt dolgokért, — és mindezt a pénzért, melyet nem vihetnek magukkal a sirba.

A szeretet mai ünnepén ezeknek nem a megbüntetéséért, hanem fölvilágosításáért fohászodunk.

Szentlélek Isten, Megvilágosító, a mi kérésünkre, az elnyomottak, árvák, özvegyek kiuzsorázottak esdő kérelmére világosítsd meg a szellemi vakok elméjét, hogy ne gondoljanak boszura, megtorlásra: béküljenek ki, vessenek véget a harcnak störöljék el még ezt a szót is: háboru, — és szeressék egymást, ne uzsorázással, hanem a szeretettel!

Kónya Lajos.

.....
 — A rekvirált orgonasípek pótlása. A templomok orgonáinak önsípjait tudvalevőleg elrekvirálják hadicélokra. Természetes, hogy a pótlás igen sürgős egyrészt azért, mert az orgonák a sípek leszereplésével többé kevésbé használhatatlanokká váltak, másrészt a külső esztetikai hatás miatt is. Németországban papírból készült néma sípokat helyeznek az elrekvirált síp helyére. Nálunk most hasonló eljárással kísérleteznek.

— A pécsi papnevelő intézet felhívása. A pécsi papnevelő intézet igazgatósága közzhírré teszi, hogy a pécsi szeminárium növendékei közé fölvetetni kívánó tanulók felvételi vizsgálata ez évben jun. 18. napján fog megtartatni. Azon gimnáziumi tanulók, kik a IV., V., VI., VII. osztályt jó sikerrel elvégezték vagy az érletségi vizsgálatot sikeresen letették és a kisszemináriumba, illetve a VIII. osztályból a hittudományi tanfolyamra fölvetetni akarnak, keresztlevéllel és iskolai bizonyítvánnyal ellátva jun. 17-én, lehetőleg a délelőtti órákban, a szemináriumi vicerektornál jelentkezzenek, ahol a további teendőket felől értesítést nyernek. A felvételi vizsgálat idejére a vidéki folyamodók a papnevelő intézetben ingyenes teljes ellátást nyerhetnek, ha szándékukat néhány nappal előbb az intézeti vicerektornál bejelentik.

Olcso szabadkai föld a hazatérő gazdáknak.

— Gazdasági vasut a tanyákon. —

A négy év óta tartó háboruban legnagyobb áldozatot népünk hozta: a szegényebb osztályok, akik a győzelmes háboru eredményeit is legkevésbé élvezhetik. Másiként nem kárpótolhatjuk őket, mint egy, ha modern városi birtokpolitika kezdeményezésével földhöz juttatjuk. Ugyanakkor azonban gondolnunk kell nemcsak a nép kulturális és gazdasági megerősítésére, hanem arra is, hogy a városi életbe való kapcsolásukkal Szabadka erejét és kulturális képességét neveljük és az országos haladás szolgálatába állítsuk.

Ezen eszmék figyelembevételével *Havas Emil* dr. lapszerkesztő Szabadka város törvényhatósági bizottságának május havi közgyűlésén indítványt tesz arra nézve, hogy határozza el a közgyűlés elven, hogy Szabadka szab. kir. város földjeiből három-négyezer holdat elad, még pedig felét a mai forgalmi árakon, legfeljebb 50 holdat parcelláknak bérkének; másik felét a háboru befejezésekor a hazatérő katonáknak és rokkantaknak legfeljebb 10 holdas parcelláknak az akkori viszonyokhoz képest méltányosabb áron, — s utasítsa a közgyűlés a tanácsot, és a gazdasági ügyosztályt a javaslatok kellő időben leendő megtételére.

Határozza el továbbá a közgyűlés, hogy a városi földek eladásából előálló jövedelmet, vagy annak egy megfelelő részét arra használja fel, hogy a háboru befejezése után Szabadka város kiterjedt tanyarendszerét gazdasági kisvasutal hálózza be és összeköti a várossal s e célból már most a hadügyminiszteriumhoz fordul, hogy a hadvezetőség birtokában lévő lendkívül nagymennyiségű kisvasut üzemi felszerelését, tehát kocsikból, sinekből stb., amikor azok a leszerelés folyamán szabaddá lesznek, a városnak megfelelő áron engedje át.

Eltörte a lábát a gép.

A közeli Ujpázuán *Simon Gusztáv* 15 éves géplakatos tanonc, a munka bevégeztével a műhelyben maradt és ott egy javítás alatt levő mezőgazdasági géppel játszadozott.

A gép valahogy ballábát elkapta és azt alsó lábán eltörte. A súlyosan sérült fiut vonaton hozták Szabadkára és a mentők a Mária-Valéria kórházba vitték.

— **Bezeredy ház** — a **Stefánia-Szövetség**? Szabadkán pár nap óta az a hír terjedt el, hogy a Rákóczy utcai Bezeredy-féle ház, amelyet nemrégiben iskolai célokra a város az apácáknak engedett át a **Stefánia-Szövetség** birtokába került. Nem tudjuk mennyiben igaz ez a hír, de ha igaz, nem valami jó világítást a városi tanácsra. A kultura terjesztése minden esetben igen fontos dolog, s ha már az apácák kapták meg a házat, akik már tanítanak is benne, ne vegyék el tőlük.

Az iskolák elhelyezése a jövő évben.

Polgáriiskola a gimnáziumban; képezde a Kossuth-utcában.

(Saját tudósításunk.) Tegnap adtuk hirt arról, hogy a szabadkai polgári fiúiskolát át akarják adni a leánygimnáziumnak. A miniszteri kiküldött *Benisch Artur*, ragaszkodik ahhoz erősen, mert különben elviszik Szabadkáról a leánygimnáziumot.

Ezt a város nem engedheti meg és így kényszerűségről át kell majd engedni a polgári fiúiskola épületét a leánygimnázium számára. A saját helyiségéből kiszorult polgári fiúiskola egyelőre a

katonaság által visszaszolgált gimnázium helyiségében nyer majd elhelyezést. A polgári leányiskola követné a felsőbb leányiskolát és átköltözne szintén ideiglenesen a jelenlegi polgári fiúiskolába. A felsőbb leányiskola épületét a Kossuth utca végén a háboru tartamára az állami tanítónő képzőnek akarják átengedni. Ez a terv. Kivitele ellen még sok nehézség merül föl és sok helyről fognak ellene tiltakozni.

Csalás a hadisegéllyel.

— 1220 K-t vett fel jogtalanul. —

(Saját tudósításunk.) Régi bűnügyet tárgyalt tegnap a szabadkai kir. törvényszék.

Nagy Györgyné bajai lakos azzal volt vádolva, hogy 6 gyermek után jogtalanul vette föl a hadisegélyt s így a kincstárnak 1220 korona kárt okozott.

Nagy Györgyné férjét 1915. április havában hadiunakára hívták be, de már május hó 4-én felülvizsgálat után hazaküldték. Az asszony az esetet nem jelentette be a hadisegélyző hivatalnál, hanem hónapokon át felvette a 6 gyermek után járó hadisegélyt. Az eset a hadisegélyző hivatal tudomására jutott és megtették az asszony ellen a főjelentést.

Borvásárlásból utban hazafelé.

— Megrekedt kocsi találtak a részeg emberek és egész tartalmát elvitték. —

(Saját tudósításunk.) *Schneider Antal* és *Gébl Mihály* jómódú bajmoki gazdákodók még a múlt év őszén borvásárlás végett *Bácsalmásra* mentek kocsival, de bár bort nem vettek, a sok kóstoló mégis megártott nekik.

A nemsikerült vásár után egy kocsmában is megittak pár üveg bort és utban hazafelé még egy ismerős tanyára is betértek, ahol a szives gazda szintén borral kínálta meg vendégeit. Az így teljesen elázott emberek a házigazda minden marasztalása ellenére elindultak hazafelé. Amint a sáros országuton haladtak az est sötétjében, egyszerre hirtelen megtorpantak a lovak.

A két részeg ember leszállt a kocsiról és látták, hogy egy elhagyott kocsi áll az uton; sem emberek, sem lovak nem voltak közelben. A két részeg nagyon megörülhetett a felfedezésnek, mert a kocsin levő 1 hordó zsirszódát, 1 láda festéket és a kocsi hámfáját felrakták a saját kocsijukra és nagy boldogan vitték hazafelé.

Másnap reggel, mikor kijózanodtak, csak homályosan emlékeztek az esetre, de miután tettük következményeitől megijedtek és a jogos tulajdonos nevét sem tudták, — testvéresen megosztokodtak, — a sárban megrekedt kocsiról elszákmányolt tárgyakon. A zsirszóda, ugylászik éppen kapóra jött, mert az egyik asszony, *Schneider Antalné*, már másnap szappant főzött az előtte különben is-

meretlen eredetű zsirszódával. Már úgy látták, elsimul a megmondottan cselekedet, de a károsult *Scheffer Lajosné* bajmoki kereskedő, a megrekedt kocsi tartalmának a tulajdonosa a csendőrségnél jelentette az esetet.

A csendőrség csakhamar kinyomozta a tett elkövetőit és a házkutatás alkalmával megtalálták az elvitt dolgokat.

A büntető eljárás megindult a két gazda ellen és tegnap tárgyalta az ügyet a szabadkai kir. törvényszék. A tettesek azzal védekeztek, hogy teljesen részeg állapotban követték el tetteiket, amely körülményt a tanuk is igazolták. A jómódú gazdákat részegségük vitte a bűnbe.

A bíróság figyelembe vette a mentő körülményeket, a vádlottak büntetlen előéletét és 8-8 napi fogházra, valamint a felmerült bűnügyi költségek megfizetésére ítélte el a lopás vétségét elkövető gazdákat. Az ítéletben az ügyész és a vádlottak is megnyugodtak.

— **Zsirszóda** érkezett. A közéletmezési hivatal nemrégiben felhívást bocsájtott ki azok részére, akik zsirszódára tartanak igényt, hogy május 15-ig szükségleteiket jelentsék be a kijelölt kereskedőknél. A névsor elkészült s jelenleg átvizsgálás alatt áll. Mint értesülünk a jövőhét szerdáján kezdődik meg a zsirszóda kiosztása.

Az összeégett kisfiu esete.

Egy szerencsétlen anyja a bíróság előtt.

(Saját tudósításunk.) Még a múlt évben történt, hogy *Vukov Gergelyné* szabadkai lakos, kinek a férje a mozgósításkor hadbavonult, egy este, míg a malacok etetésével volt elfoglalva, magára hagyta a konyhában 5 éves kisfiát. Ez alatt az idő alatt a takaréktűzhelyen elhelyezett égő gyertyát a kisfiu a konyhában lévő szék segítségével levette. Az égő gyertyától a fiu ruhája tüzet fogott és a gyermek sikoltozására berohanó anyja már lángokban találta gyermekét. És bár mindent elkövetett a gyermek megmentésére, az oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy ennek következtében meghalt.

Tegnap vonta felelősségre a szabadkai kir. törvényszék a gondatlanság által okozott emberöléssel vádolt anyát. A tárgyaláson megható volt a szerencsétlen anyja védekezése.

A bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével 30 korona pénzbírságra ítélte az asszonyt és a büntetést az új novella értelmében 3 évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

Gyógynövényt a hadseregnek.

Használjuk ki gyógynövényeinket.

Harmadik éve már, hogy a m. kir. honv. miniszterium Hadisegélyző Hivatala megindította gyógynövényakcióját, melynek célja egyrészt a beteg katonáknak olcsó gyógyteákat adni, másrészt a nagyközönség figyelmét felhívni egy olyan nyersanyagra, amely sok millió korona értékben megy tönkre csak azért, mert resteljük kinyújtani kezünket a természet nyújtotta kincsekért. Hazánk talán a világ leggazdagabb gyógynövény termő földje és mi mégis milliókat dobunk ki évente e cikkért a szorgalmas kiűzőknek.

Ne nézzük ezt ölbetett kezekkel, hanem fogjunk hozzá azonnal, mert már virágzik az illatos kamilla, nyílik a bodza és a hársfa s a mezőn az ezerjófű. Mindenikből óriási mennyiségek kellenek, hiszen sem orosz tea sem vegyi uton előállított izasztószer nem kapható elegendő mennyiségben. Aki sohasem gyűjtött gyógynövényt, elég, ha ezeket szedi és szárítja, minél nagyobb mennyiségben, hisz nincsen falu, ahol ne volna hársfa, vagy bodza, ahol ne teremne a réten ezerjófű.

Aki ismeri a gyógynövényeket, az gyűjtsön a fentiekben kívül a kertben zsályát, mentát, majoránát és vörös mályvát, a mezőn zsurlót, ökörfarkkóróvirágot, zilizt, székfűvirágot, ezerjófűvet, a szántóföldön anyarozst, pipacsot, az erdőn beléndek levelet, szederlevelet, páfránygyökeret, nadragulyalevelet stb.

A legjobb, ha mindenki csak egy-két felét gyűjt, de szép tisztán szedve, jól kiszáritva és minél nagyobb mennyiségben.

A Hadisegélyző Hivatal a gyógy-növényeket kívánatra be is váltja vagyis egy kilón felüli mennyi-

ségnél a beküldő óhajára kifizeti annak árát. Kis szorgalommal aprópénzre válthatjuk a sötára vagy szórakozásra szánt időt.

Minden gyógynövényt tartalmazó esomagot a posta ingyen továbbít a Hadsegélyző Hivatal Budapest, V., Akadémia-utca 17. címre.

Aki a gyógynövényekről bővebbet akar tudni, küldjön be 50 f. postabélyeget a fenti címre és kérjen utmutatót.

Szabadkán a gyűjtés vezetésével Mischinger százados van megbízva, aki szívesen szolgál mindenemmel felvilágosítással.

NAPI HIREK.

A szerelmes gyermekember.

A világtengerben egy elenyésző cseppel kevesebb van tegnap óta, amidőn egy szerelmes gyermek önkéntleg vált meg életétől, mert szerelmes szavait nem hallgatták meg. Egy kis golyó eloltotta szerelmes szívének fájdalmait. Fiatalon, meggondolatlanul, talán akaratlanul is, dobta el magától a még alig ismert életet.

Ma drága az élet s mégis mindenki szeret élni és küzdeni, bármilyen szenvedések árán is. A kisdétől az aggkoruig mindnyájan szenvedjük a világháború által keletkezett küzdelmet az élettel és a szerelmes gyermekember nem bírta eltűrni, elszenvedni, hogy nem talált viszontszerelmre.

A gyilkosság nagy véték, sőt az öngyilkosság még sokkal nagyobb bűn.

Milliók és milliók pusztultak el a világháborúban a haza védelmében: így egy gyermekember önkéntleg kioltott életét csak egy perszem a fergetegben s nem is az életét megunt és magától eldobott gyermekember gondolkodásáról, hanem arról írom csak e sorokat, hogy a XX században mennyire megromlottak az erkölcsök, hogy egy fiatal, alig 16 éves gyermek szerelmi bánatában oly könnyen megvált az életétől, még mielőtt az életet megismerhette volna!

Bersán.

Vojnic H. Gizella temetése.

Tegnap délután temették el Vojnic H. Gizellát, a szerencsétlen sorsú, fiatal, tanítónőt. Kedves gyermek, hü barát és kitűnő, gazdi tanító veszett el benne. Valóságos szívjósága, szelidsége, szerény modora sok jóbarátot, munkaszeretete és bírása pedig tisztelt szerzett neki. A nagyüzemben megjelent kollégáin kívül nagyon sokan kísérték utolsó útjára. Mindenki igaz részvételt osztott mélyen sujtott szülőinek bánatában, kiket immár harmadszor ez a szomorú sors. Legyen viszont az a tudat, hogy a legnagyobb ur, a Teremtő, a Mindenható akarta így. Ne legyen tehát a keszűzés tőle más, mint a viszontlátásra!

Kirschner Béla udvari tanácsos. A király Kirschner Béla keszűdelmi iskolai tankerületi kir. igazgatót udvari tanácsossá nevezték ki.

Kinevezés. Grósz Károly 6. honvéd gyalogezredbeli gazdasági tiszthelyettes hadnagy-gazdasági tisztté nevezték ki a király.

— **Kitüntetés.** Az I. osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki: Himmelpach Ferenc népfelkelő tizedest és Schmidt Vilmos őrmestert, a 6-os honvédek közül.

— **Megszűnt a vasuti árukorlátozás** A szabadkai üzletvezetőség a tegnapi napon a hatáskörében mindennemű árukorlátozást megszüntetett. Ezentul mindeféle áru feladható úgy gyors, mint teherárúként.

— **Tagfölvételi ünnepély** a polgári iskolai Maria-kongregációban. A szabadkai polgári fiúiskola újonnan szervezett Maria-kongregációja Pünkösd vasárnapján délelőtt fél 12 órakor fogja tartani tagfelvételi a Szt. Teréz-templomban. A tagfelvételi szertartást Vojnich Dezső prépost-plébános végzi, az ünnepi szent beszédet Kovács Imre hitoktató mondja.

— **A közéletmezés pünkösdje.** A közéletmezési hivatal, a pünkösdünnepre való tekintettel, fejenként 15 deka cukrot fog pótlólag kiutalni. A jegyeket mindenkinek házhöz szállítják. Ugyanez a pünkösdünnepre való tekintettel, a közéletmezési hivatalban háztartásonként egynegyed kilogramm szilvaire, fél kilogramm aszalt szilvára és 1 kilogramm dióra adnak ki jegyeket a bevásárlási jegy felmutatása mellett. (De nem Szabadkán, hanem Kassán Nálunk ki törődnek az ilyenekkel?)

— **Uj százados.** A király 1917. november 1-ei ranggal Pecze Ferenc 6. honvéd gyalogezredbeli főhadnagyot népfelkelő századosná nevezte ki.

— **Kinevezés.** A király 1918 május 1-ei ranggal a következő hadnagyokat nevezte ki főhadnagyká: Tószeghy Rikárd, Nagy István, sepsiszentgyörgyi Hanfer Gábor a 4. honvéd huszárezredben.

— **Elhunyt 6-os honvédönkéntes** Sulyos csapás érte Kohán Vince malomtulajdonost. Fia Rudolf, a 6-os honv. gy. e. önkéntese rövid szenvedés után Budapesten elhunyt. A fiatal, kedves, önkéntes nemrégiben vonult be Gödöllőre s ott a tiszti iskola egyik legjobb növendéke lett. Egy kivonulásnál meghült, hastifuszt kapott és két és fél heti szenvedés után elhunyt. Holttestét a mélyensujtott család hazahozatta. Temetése ma délután 4 órakor lesz a vasútról. Az elhunyt önkéntesben Kohán Aladár 6-os honv. gy.-e-beli tart. hadnagy öccsét gyászolja.

— **Drágábbak lesznek az ételek és italok a honvédenapon.** A városi tanács a legutolsó tanácsülésen megengedte, hogy úgy a palicsi Vigadó, mint a kisvendéglő bérlője a honvédenapon a kiszolgáltandó élelmiszerek és italokért 38 százalékkal többet kérhessen, mint a Pest és a Nemzeti Szálló éttermeinek rendes napi ára. A 35 százalékos többletből 20 százalék a hadiözvegyek és árvák javára lesz fordítva.

— **Nagy kabaré-est a Korzó Mozi-ban.** A fővárosi kabaré gárdájának közkedvelt tagjait, Royal Orfeum, a Kristály palota, a Vigszínház, az Apolló kabaré, a Modern Szinpad művészeit hozza le kabaré szezonjának megnyitására május 22-én szerda este a Korzó Mozi. Inke Rezső, a szabadkai színtársulat volt tagja, Hajós Elza kiváló

énekesnő, Dénes Rózi, a budapesti városi színház művésznője, Nádasy Károly komikus, Várady Jolán, F. Rónay fognak egy teljes estén át irodalmi, egy felvonásos darabokkal, tréfákkal, duettekkel, aktualitásokkal, magánzámokkal, pompás szórakozást nyújtani Szabadka közönségének. Jegyek már válthatók. Helyárak: 6, 4 és 2 korona.

— **Előléptetések.** A hivatalos lap mai száma a következő előléptetéseket közli. Főhadnagykok lettek: Kurjaeski Zsárkó 23. gyalogezredbeli hadnagy, Szenző Imre 4-es honvéd huszárezredbeli hadnagy, dr. Ladány Jenő, Schulmann Imre, Fisehl Ferenc, Helfer Béla, Valter Mátyás, Berencz Aladár, Gombos Béla, Röhrig Dániel, Nagy Cirok Béla, Kunszabó Ferenc, Budanovics Béla, Záhált Gyula, Morberger Ede, Láng Péter, Németh András, Bittner János, Kopeciny Károly, Kovács Aladár, 6-os honvéd gyalogezredbeli hadnagykok. Egészségügyi hadnaggy lett: Révfy József zászlós a 6-os honvéd gyalogezredben.

Péntek—szombat—vasárnap
A legszebb magyar film!

Az árendás zsidó.

Dramai színjáték 4 felvonásban. Szereplők: LENKEFY ICA, KE-MÉNÉS LAJOS, BÁTHORI GEZA

Pünkösd hétfő és kedden
MIA MAY fenségesen szép szerepe, elragadó alakítása

Szívünk asszonya.

Szerelmi játék 4 felvonásban. A darabban előforduló Csengettyűdalt éneklő BALÁZS ILONA budapesti énekesnő. — Rendes helyárak.

Lifka moziban

Kezdete d. u. fél 6 és este fél 9 kor
Ünnepnap 3, fél 5, 6 és fél 9 kor.

— **Uj mezőgazdasági katonai gyártelep.** Reiter-féle gépgyár és es. kir. 63 számú motoreke műhely osztálya cég alatt egy igen nagy jelentőségű ipari intézménnyel gazdagodott Szabadka igazán szegény ipara. Az intézmény fontossága különösen mezőgazdáinkra vonatkozik, mert az első nagy lépés mezőgazdáink részéről követelt ipari cikkek maximálására. A lényege az intézménynek, hogy mezőgazdáink mindennemű gazdasági gépeinek javítását és új gépalkatrészek beszerzését a cs. és kir. hadügyminisztérium által meghatározott maximális áron eszközölheti. Az árakat a hadügyminisztérium megbízottja állapítja meg, ki egyuttal az intézmény parancsnoka is. Az intézmény körzete kiterjed Bácsbodrog, Csongrád Csanád vármegyékre, Pest Pilis-Solt Kiskun vármegye déli részére és a Szerémségre. A fölötte sürgős és halaszthatatlan munkálatokra való tekintettel az üzemet a régi gyárhelyiségekben már felvették és egyidejűleg megkezdték az új gyár építését is vasbetonból és azt a legrövidebb idő alatt a szükséges munkagépekkel felszerelve üzembe hozzák. A vállalat

ügykörét különben mai számunkban megjelent hirdetés ismerteti.

— **Nagy Endre kabaréestélya Szabadkán.** Az ország legnépszerűbb kabaréművésze, a szeniális konferáló, szípkázó ötleteiről neves Nagy Endre a Royal Orfeum nagyszerű tagja, május 24-én pénteken este fél 9 órakor tartja egész estét betöltő kabaréját a Korzó-Moziban, Nagy Endre ma már fogalom s az ő művésze a szórakozás gyönyörűsége, mindenki aki hallhatja a legkiválóbbat élvezi. A megnyilvánuló nagy érdeklődésre való tekintettel a Korzó Mozi pénztára a jegyekárusítást megkezdte. Helyárak: 10, 6, 4 korona.

— **A Magyar Általános Hitelbank** szabadkai fiókja értesíti t. ügyfeleit, hogy a VII. hadikölesön végleges (szelvényeivel) ellátott kötvényei a jegyzés alkalmával kiadott elismervények ellenében naponként délelőtt 9—12 óráig az intézet pénztáránál átvehetők.

— **A szén cseppfolyósítása.** A német technika és vegyészetenek új diadala van. A Wolfschmied féle vegyészeti gyárnak sikerült a szén cseppfolyósítani. Az új találmány fontossága és hordereje abban rejlik, hogy megtalálták általa az utat a villamos áram direkte szénenergiájából való fejlesztésére. A fontos találmányt 30 millió márkáért egy konzorcium vette meg, amely egy gyárat fog építeni, ahol kizárólag cseppfolyós szén fog elkészíteni.

x **A Magyar Általános Hitelbank** szabadkai fiókja, mint a Haditermény r.-t. hivatalos bizományosa, felhívja mindazokat, kik bármilyen rekvirált gabonát szállítottak s annak ellenértékét ezideig fel nem vették, hogy a birtokukban lévő elismervényekkel legkésőbb május hó 31-ig az ellenérték átvétele céljából jelentkezzenek.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK.
Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

KORZÓ MOZI
műsora.

Szombat—vasárnap
Művészi attrakció
Ellen Richter remek filmje
Ne vigy miiket kísértésbe
Mélységes tragédia egy szerzetes megkapó regénye 4 felvonás.

Hétfőn pünkösd második napján
Két sláger **Gloria** szenzáció
Dráma színjáték művésztragédia 3 felv.

A nyugati csata
3 felv. a legremekebb harctéri felvételek

Előadások: d. u. 6 este 1/2 9 kor
vasár és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2, 9

Mozgó-fényképszínház.

Szombat-vasárnap: **Ellen Richter Tevdar Loos** hatalmas sikert aratott szenzációs filmje: **Ne vigy minket kísértésbe.** Nagy tragédia 4 felv. Egy szerzetes mélységes regénye. A legkiválóbb ujdonság.

Pünkösd hétfőjén csak egy nap: két remek sléger. **Glória** mély-séges művésztragédia 3 felvonás. **A nyugati csata.** Izgalmas, új hatalmas hactéri fevételek 3 felv.

Kedd—szerda—csütörtök: Világhírű attrakció, a cirkusz drámák remeke, az elmúlt évek hatalmas szenzációja. **4 órdög.** Izgalmas nagy cirkusz dráma 5 felvonás. Főszereplő: **Robert Dienensen.**

Péntek-szombat-vasárnap **Franceska Bertini**, a szépséges művész nő gyönyörű filmje, Dumas Sándor híres szindarabja: **A ka-méliás hölgy** megkapó dráma 4 felvonásban.

Tom Schark, detektív mester rejtelmes kalandja az **Eltűnt milliomas** izgalmas detektív kaland lesz bemutatva Vasárnap—hétfőn az **Apollóban.**

Közgazdaság.

Uj szanatórium részvénytársaság Ujvidéken. Schossberger Sándor kórházi főorvos kezdeményezésére új részvénytársaság van alakulóban Ujvidéken, amely a Rákóczi-ut végén szanatóriumot létesít. Az alapítók élén Profuna Béla polgármester és Wagner Károly városi főorvos áll. Az új vállalat alaptőkéje 800.000 K (1600 drb 500 K n. é. részvény) lesz.

Cégjegyzék **Csantavér.** Csantavéri takarékpénztár Rt. Basch Andor, Botka József, dr. Ozsvár Vilmos és Löwy Rezső ig. tagok bej., Löwy Simon ig. tag tör. — **Zsabya.** Népbank Rt. felsz. a. Felszámoló: Pápi M. Milos, Katity Milos,

Fenyőlomb mint állati takarmány. **Arenander E. O.** svéd professzor a kísérletek egész sorát tette közé, amelyek arra irányultak, hogy fenyőlombból állattakarmányt állítsanak elő. Ez a takarmány különösen alkalmas volna lovak, marhák juhok és kecskék táplálására. Az elkészítés legjobb módjának a következő bizonyult: Először az ágakat szétvagdossák azután a tűleveleket és a kis ágakat fújtatóval különválasztják, majd egy centrifugális malmon, vagy egy úgynevezett desinterrator-on megőrlik, mielőtt a nagyobb ágak visszamaradnak és tűlevelőanyagul használtatnak fel. A darát tartályokban vizsgálják teszik ki miközben terpentin- és éterikus olajok szabadulnak fel, amiket kondezálnak és összegyűjtnek. Ha a tűlevelődarát azonnal használatba akarják venni, hordókba vagy hasonló tartályokba rakják és erjesztésfele eljárásnak vetik alá, amely alatt 50 kilogram darához mintegy 1 $\frac{1}{2}$ kilogram kovászt kevernek az erjesztés céljából, amire az egészet 30—40 fokos hőmérsék mellett 48 óra hosszat állni hagyják. Erre igazi darát és pogácsát kevernek hozzá az etetés alkalmával és ezzel a takarmány készen van. A fenyőlombból előállított takarmány mindenféle tápanyagot tartalmaz, ami az állatok eltartásához szükséges. Az ilyen takarmánnyal eteti *tehenek több tejet adnak és tejük bőségsébb zsírtartamú, mintha egyéb takarmányt esznek.*

Jókarban levő bútor eladó. Lenkei u. 169. sz.

Ajánlok elsőrendű Cellulose szőlőkötöző fonalat és kézi kéveket. Révai Szabadka Kinizsi utca 186. Található vagyok d. u. 2—3 között.

Csak néhány napig!

SCHMIDT CIRKUSZ

A GABONA TÉREN.

Megnyitó diszeloadás május hó 18-án, szombaton este 8 $\frac{1}{2}$ órakor

Páratlan, itt még nem látott világvárosi műsorral vasárnap és hétfőn

2—2 nagy ünnepi előadás. Jegyek előre válthatók Vig Zsigm. Sándor papirkereskedésében

Bővebbet a napi falragaszok!

Reiter-féle gépgyár Szabadka, Szegedi-út.

cs és kir. 53. motorek műhely osztálya
Elvállal mindenmű mezőgazdasági gépek javítását és új alkatrészek gyártását a császári és királyi Hadügymisztérium által meghatározott maximális árakon. A helyszínen való sügős javításokat motorkerékpáros szerelők végzik. — A munkálatok teljesítése a legsürgősebben történik. — Katonai üzem. — Sürgőnycim: Reiter Szabadka. Telefon szám 286.

HORVÁT ORSZÁGOS BANK R.-T. FIÓKJA

SZABADKA.

KÖZPONT: OSIJEK.

Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovac, Novi, Crikvenica.

Befizetett részvénytőke K 20,000,000.

Tartalékalap K 9,000,000

ELFOGAD:

betéteket 1 öryvecekre és fő-összámlára a legkedvezőbb feltételek mellett. A betétekre felelősséget vállalunk mindenkor a legkedvezőbb feltételek mellett.

VESZ ÉS ELAD:

mindenféle értékpapírokat (állami csekket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb. külföldi érték- és papírpapírokat és az összes egyéb értékeket mindenkor a napi árakon.

Átvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.

FOLYÓSIT:

jelelt kölcsönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

FINANCIROZ

ipari és kereskedelmi vállalatokat vény birtokzáróllás-soka és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissziális megbízásokat.

KIBOCSÁJT:

4 $\frac{1}{2}$ és 5% (utóbbiak 3% y-n-el) cuplárás birtokzáró, dóm-ntes mindenfél o-adék o ljaira alkalmas zálogleveleket.

VÉGI

legelőnyösebb feltételek mellett az összes bankügyleteket, továbbá bírái és kommissziális megbízásokat.

Viszketektségét, sü. Ört, rüht

a leggyorsabban +mulasztja a Dr. FLEISCH-féle eredeti törv. védett

„Skaboforn Barnaszir“

Nincs szaga. Nem piszkít. Min- dig eredeti pecsét és dr. Fleisch-féle kérjük. Probatóhely 230 korona, nagy tégely 4 K., család- i adag 11 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógy- szertár I. kör Deák-utca. (Kis- kápolna mellett.)

Vételnél a SKABOFORN

védjegyre ügyeljünk!

Papirspárga

kilogrammonként

10 korona.

Klein Géza cégnél

Szabadka.

• Bercsényi-u. 5.

„Ferravin“

vasas china bor

Erősítő szer gyengél-

kedőknek, vérszegé-

nyeknek és lábadozóknak

Étvágyat gerjesztő ideget erősít

s vért javító gyógyszer. Szám-

talán sorsai ajánlás.

Szabadkán Kapható. Decs-

Jenő úr gyógyszer-tárában

Jelenlegi ára fél literes palaeor-

ként 10 K. — A „Ferravin“ név-

tessek ügyelni.

Veszünk a legmasabb áron HASZNÁLT TANRÖNYVERET

regényeket, régi újságpapirt kilóra.

Amig raktáron van Vergé-papir-

ból készült cigarettahüvely 2-5 és

3-as 7 kor. ezrenként

Családi és tábort levelezésre 100

papir és 100 boríték 5 kor. Pálca-

és szabadkai képes levelezőlapok

darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill.-től. 20 fill. igy

nagy választék, viszontelárusítók

részére papírok, írószerek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papirkereskedés

Szabadka, Rudics-utca.

Telefon 604 sz.

A világítási rendele

határozatait a fényhatás

oszkkenése nélkül osakis

Tungsram

félwattos lámpák

lehet betartani.

Használjon 25, 40,

60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat